

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE :

In Capitală: Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 15 lei; 3 luni 8 lei.
 In Districte: „ 1 an 26 lei; 6 luni 13 lei; 3 luni 10 lei.
 In Străinătate: „ 1 an 48 lei; 6 luni 24 lei; 3 luni 12 lei.

Director : D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa :

In România : La administrațiune, *Tipografia Ștefan Mihălescu*, Strada Covaci, Nr. 14 și la corespondenții ziarului din județe.
 In Paris : La *Societe Havas*, place de la Bourse, 8.
 In Viena : La *Heinrich Schalek*, I, Wollzeile, 12, Biuroul Central de anunțuri pentru Austro-Ungaria.
 In Hamburg : La *Adolf Steiner*, Gänsemarkt, No. 58, Biuroul de anunțuri pentru Germania.

ANUNCIURILE :

Linia mică pe pagina IV „ 30 bani.
 Reclame pe pagina II-a 5 lei. | Reclame pe pagina III-a 2 lei.
 Scrisorile nefrancate se refușă.
 Articollii nepublicați nu se inapoiază.
 Pentru inserții și reclame, redacțiunea nu este responsabilă.

OBSERVATORIUL METEOROLOGIC

Buletin atmosferic, Vineri 14 Decembrie

Elemente climatice	ERI		AZI
	2 ore p.m.	8 ore seara	8 ore dim.
Temperatura aerului la umbră	7.4	2.4	-0.6
„ „ maximă	—	—	—
„ „ minimă	—	—	0.9
„ „ fără spiritor	6.6	2.0	2.3
Barometru redus la 0	741.4	747.0	753.2
Tensiunea vaporilor in milimetri	6.8	5.2	4.2
Umiditatea relativă in procente	90	94	96
Vântul în direcția dominantă	E.N.E.	S.S.W.	S.S.E.
„ „ înțepala medie	7.4	6.9	3.1
Evaporațiunea apelor	0.0	0.1	0.1
Ploaia	0.4	1.1	0.0
Actinometru (0-100)	4.6	—	6.8
Nebulositate (0-10)	10	10	6

Aspectul zilei de ieri :
 Eri mai multe rënduri pl. în ceață și măr. f. noros toată ziua; v. m. — Astăzi dim. sen. lin. la 8/10. o. c. f. g.
 Directorul Observatorului: *St. Hepites*.
 NOTA.—Temperatura este dată în grade centigrade; înălțimea barometrului în milimetri de mercur și înălțimea medie a vântului este dată în metre pe secundă. Evaporațiunea apelor și ploaia sunt scoțite în milimetri de grosime. — Gradul de claritate a cerului se măsoară cu grade actinometrice, scoțite 0 grade la întuneric și 100 grade, atunci când cerul ar fi cu desăvârșire fără nori și în atmosferă n'ar fi vapori de apă. Nebulositatea este măsurată de la 0 la 10; cifra 0 înseamnă un cer cu totul senin, iar 10 arată un cer cu desăvârșire acoperit de nori.

ȘTIRI TELEGRAFICE

Viena, 23 Decembrie.
 Recunoașterea societății africane și a bandierii sale de către Au. tro-Ungaria va urma în curând. Formă recunoașterii este aceeași ca și la guvernul german.

Praga, 23 Decembrie.
 Ziarul „Narodni Listy” continuă lupta contra Ungariei. El citează promisiunea lui Deak din 1861 în privința neamestecului în tărâșurile altor naționalități, care promisiune a fost încălcată.

Berlin, 23 Decembrie.
 O intrunire foarte numeroasă de liberali-național a luat o rezoluțiune în care se aprobă politica externă a cancelarului, se exprimă indignarea asupra votului din Reichstag de la 15 Decembrie, precum și convingerea, că aceste hotărâri nedemne de imperiu nu pot fi sprijinite de poporul german.

Paris, 23 Decembrie.
 Cu toate desmintirile foilor oficioase, se pare că guvernul francez crede posibil, că prințul Bismark, dacă va fi să se ducă la Nizza, se va opri cât-va timp în Paris fără nici un aparat oficial. Insa din partea germană nu s'a luat nici o hotărâre, nici nu s'a făcut vre-o comunicare oficială. Aici se crede, că afacerea va rămânea de-o-camdată în stadiul unui proiect și se va amâna pentru altă dată. — „Liberte”, un org. n. moderat, zice că venirea aici a prințului Bismark a fi o g. eșală și un pericol, căci ar provoca insultele populațiunii.

Rosicun, 23 Decembrie.
 Ziarul „Slaveaun” indeamă să se ție mețingurii în Bulgaria și Rumelia orientală spre a lua rezoluțiunii în privința atrocităților comise în Macedonia de Turci și Albaneji.
 Cu ocaziunea desbaterii proiectului de lege relativ la calea ferată Zaribrod-Wakarel în Sobranie s'a întâmplat încăcărări, în urma cărora deputatul Sivaew a trebuit să fie dat afară cu forță din adunare.

Belgrad, 23 Decembrie.
 Buletinele mai exacte în privința stadiului mai nou al conflictului bulgaro-serb spun că consuli general rus din Sofia ar fi pronunțat termen ofensatorii față cu prințul Alexandru și insulte chiar la adresa poporului și a guvernului bulgar. Agentul diplomatic rus a îndemnat pe unii deputați din Sobranie spre a face să nu reușească acțiunea conciliantă a cabinetului de aici. În ferelele diplomației și guvernamentale din Sofia se zice că domnește o indignare generală asupra conduitii numitului reprezentant. Acolo se crede că el va fi rechemat în curând. Știrile din urmă spun că dacă prințul vastării la aranjamentul cu regele Milan, ministrul Karawelow va trebui negreșt să dimisioneze.

Belgrad, 24 Decembrie.
 Ș. aci sosesc știri d. s.ore deplorabile stare ce domnește în V. laetul Kosow. Familii serbe fug de acolo în Serbia, unde povestesc despre jafuri, omoruri și alte crime comise de Arnauți. Plângerile supuse guvernatorului din Pristina remân fără rezultat, de oare-ce el n'are oștire spre a proteje pe cei năpăstuiți.
 „Epoca” spune, că guvernul germ. n. și cel spaniol s'a învoit ca consuli germani în China și Siam să apere interesele spaniole, dacă reprezentanții Spaniei vor crede oportune aceasta.

Londra, 23 Decembrie.
 Ziarul „Times” are azi un articol de fond foarte violent s ris în privința anexiunilor Germaniei în Australia. Numita foare zice: „Printr-o asemenea incapacitate, cum este cea arătată de ministrul englez în acest caz, se ruinează state și din nefericire afacerile statului nu sunt conduse mai bine nici într'alte privințe. Această incapacitate este ca și o trădare. Cestiunea australă, egipteană și a

Ziluzor pot să devie în cele din urmă fatale cabinetului.
Roma, 23 Decembrie.
 Cardinalul Consolini a murit. Camera nu va mai ține ședințe până la 15 Ianuarie viitor.

Praga, 23 Decembrie.
 „Narodni Listy”, combatând pe ungrii zice: „Protestăm și ne opintim contra unei purtări așa de ostile, contra călcării angajamentelor și promisiunilor din partea Ungurilor. O simplă respectare a dreptului nostru de a ne conduce prin noi, a dreptului de existență neatârnată, precum și o salvagardare onestă a drepturilor naționalităților nemaghiare din Ungaria, aceasta e ceea ce cerem și vom de la Maghiari, dar ca să implorăm de la Maghiari drepturile noastre, aceasta nu vom face nici o dată.”

Serviciul telegrafic al „Rom. Lib.”

25 Decembrie 1884.—3 ore seara 30 min.
Viena, 25 Decembrie.
 Casierul societății austriace de scont, Amshler, a fost arestat ieri după ce i s'a făcut ua interogatoriu, în cursul căruia s'a dovedit că a luat parte la relele operațiuni ale lui Jauner și Kuffler.

Constantinopole, 23 Decembrie.
 In lipsa unui contra-ordin, Kamil-Pașa, fost ambasador al Turciei la S-t-Petersburg, egiptean de origine, trebuie să plece azi la Londra, fiind însărcinat cu instrucțiunile particulare ale Sultanului, privitoare la afacerile Egiptului.
 Cea mai mare parte din personajele circasiene ce încoajară pe Sultanul și mai cu seamă pe Ahmet-Bey șeful poliției secrete a palatului, Nuret-Pașa, Suleyman-Pașa, aghoștantul Zialey, șeful cuhnilor și mai mult alți Circasieni însemnați au fost arestați fiindcă au luat parte la o sub-scripțiune hotărâită să producă fondurile trebuincioase a publicarea unei istorii a Circasiei; acest fapt s'a denunțat Sultanului ca o conspirațiune. Demnitatea ar fi pornit de la partidul arab al Palatului.

Cestiunea înlocuirii lui Artin-Effendi este tot nedeterminată; cu toate acestea pare că Said-Pașa I va înlocui, cu tot că Sultanul se arată mai favorabil lui Artin-Effendi.

Paris, 25 Decembrie.
 Englitera se pregătește să trimită la Gibraltar niște trupe de ajutor hărățite să se ducă mai târziu în Egipt.

Londra, 25 Decembrie.
 „Daily Telegraph” zice că Keduiv ecercează un proiect de decret care aduce anulara legii de lichidare și care declară Casa datoriei publice de desființată.
Sofia, 25 Decembrie.
 Știrile răspândite de presa europeană în privința călătoriei apropiate în Rusia a ministrului presedinte, d. Karaveloff, este falsă și pe deplin desmintită.
 (Havas).

A se vedea ultime știri pe pagina III a

București, 14 Decembrie

Astăzi se alege în Cameră, comisiunea bugetară. Ea se va compune din 21 de deputați. Sperăm că membrii acestei Adunări vor însărcina cu cercetarea bugetelor oamenilor cari cunosc de aproape deosebitele servicii publice, cari au destulă vreme de lucru, cari sunt deprinși cu ast-fel de lucrări.

Bugetele de ast timp presintă oare-cari dificultăți, cari vor da mai mult de gândit și de combinat comisiunii bugetare. Criza monetară, hrănită la noi de slăbiciunea producțiunii și, după cum s'a afirmat cu oare-care autoritate, de organizarea Băncii Naționale, a adus dificultăți ce apasă asupra echilibrului bugetar din anul acesta și amenință echilibrul bugetar din anul viitor. Față cu toate aceste nenorocite împrejurări, delegații Camerii din comisiunea bugetară, caută mult să găndească și apoi matur să combine și să hotărască. Noi punem un deosebit temei pe această comisiune, căci știut este, că bugetele se votează de Cameră, cam așa cum es din laboratorul comisiunii, cu mică modifi-cărări și colea.
 D-nu Carp, în desbaterea pricinuită de interpelarea privitoare la criza monetară, a exprimat temere d'o criză financiară, prin desechilibrarea bugetului, și într'ade-

văr, ceea ce e sigur, într'un buget, sunt cheltuețele; pe când veniturile sunt mai tot-d'a-una problematice, căci împrejurări nenorocite le pot scădea, după cum împrejurări fericite le pot mări. Ast-fel în anul asta, cheltuețile sunt sporite, prin plata agiului la marile anuități ce plătim în aur străinătății, iar veniturile pot să nu fi atins prevederile din cauza lipsei de export și din alte împrejurări nefavorabile. Și e de temut că, la Aprilie viitor, să nu ne pomem c'un deficit simțitor, care să strice echilibrul de pe hârtie al bugetului actual.

Fie-cine înțelege cât de greu ne va veni, la combinarea bugetului din 1885, dacă va trebui sa punem la cheltuielile aceluia deficitul rămas din anul asta, plus încă o cifră de vr'o două milioane pentru cumpărarea aurului trebuincios la anuitățile din 1885. Singure aceste condeie ne vor sili, să împușnăm, cu vr'o patru milioane cel puțin, cheltuielile anului viitor. Și, dacă, din nenorocire, va trebui să mai scădem ceva din cifra veniturilor, atunci catastrofa cheltuielilor va căuta să fie redus și cu această diferență.

Neapărat, că va trebui să facem reducțiuni în cheltuieli, dar să nu uităm că ori-ce reducțiune isbeșce în serviciile publice și creează piedici, atât la lucrarea de consolidare cât și la cea de propășire a Statului, mai ales când reducțiunea se calculează cu milioane.

Alte dificultăți se ridică la combinarea specială a fie-cărui buget în parte. Aci oamenii speciali, în deosebite servicii, sunt foarte trebuincioși. E de dorit, ca comisiunea bugetară să numere bărbai bine cunoscători de organizarea fie-cărui serviciu, căci numai aceștia pot opina cu competență, și în materie de reducere și în materie de sporire, atât la venit cât și la cheltuieli.

Nouă ne pare rău, că n'am ajuns a intemeia bugetele pe legi de organizarea tuturor serviciilor publice. Atunci lucrarea bugetară s'ar face ușor și fără discuțiuni.
 Dar aceasta neavind'o de cât în parte și apoi existând nemulțumiri mari, față atât cu organizarea legală cât și cu înșghebară fără lege a unora din serviciile publice, cercetarea și combinarea bugetelor va întâlni numeroase greutăți.
 Nicu Tronul, nici cabinetul, nici parlamentul, nici țara nu sunt mulțumiți cu organizarea statului nostru. Critice multe și drepte se ridică, și în contra organizării administrative, și în contra celei judecătorești, și în contra organizării învățămintului. Nevoile economice ne impun o lucrare serioasă pentru crearea unor producțiuni și desvolțarea altora. Toate acestea reclamă cheltuieli noi și multe. De unde și cum le vom face?—iată o întrebare la care va fi datore să răspundă d'o-cam-dată comisiunea bugetară și apoi Parlamentul, căci a mai ră-mânea așa cum stăm, este a ingre-

uia și mai tare, dacă nu chiar a compromise viitorul.

Cine știe, dacă în reducerile ce vom fi siliți să facem d'o parte, precum și în creațiunile ce se impun de trebuințe vitale, nu vom fi obligați să modificăm organizarea existentă și să combinăm organizări noi. Toate acestea vor trebui să treacă, prin examenul anticipat al comisiunii bugetare, care poate va fi nevoită să propună, ca prefață a bugetului pe 1885, o sumă de legiuiri, pe cari apoi să se rezime, ca pe o temelie legală, viitorul buget.

Schițând aceste dificultăți, impuse de criza monetară și de trebuințele de organizare în atâtea direcții ale statului, am voit să indicăm rolul comisiunii bugetare de est timp și necesitatea de a trâmte într'insa oameni cât mai vrednici d'o ast-fel de lucrare.

Am tot vorbit la zile mari despre noua eră. Ei bine, când și cum o începem?

Bugetele sunt o lucrare de căpetenie în stat; ele ating punga tuturor cetățenilor; ele sunt nervul de viață al întregii mișcări a statului. Ce gândim despre contribuabili? Cum avem de gând să întrebuițăm banii lor? Ce fel de gospodărie și ce fel de buget facem? Să ve vedem, domnilor deputați.

CRONICA ZILEI

Ieri s'a făcut cu o pompă demnă onorurile funerare regretatului general Dabija. La gara de Nord, într'un cuvânt emoționat generalul E. Arion a arătat liniile principale din viața militară și politică a distinsului repausat. Apoi trenul a pornit, ducând rămășițele mortale la moșia Timpenii (Ol), unde se vor inmormenta.

Președinții birourilor electorale, pentru alegerile suplimentare, din circumscripția Curții de apel din Iași, sunt: d. Al. Teodoreanu, pentru județul Suceava; d. ni I. Simionescu și Liciu, pentru județul Botoșani; d. Grigoriu, pentru județul Fălciu.

„Memorial diplomatique” confirmă știrile despre venirea sub-secretarului de stat Busch, ca ministru al Germaniei în București, în locul baronului de Saurma.

Inspector al stabilimentelor de artilerie este numit d. colonel Ca p.

Generalul Slăniceanu a plecat ieri, în străinătate, pentru căutarea sănătății. Dorim să-l vedem curând pe deplin sănătos.

Mercuri seară, mai mulți d. ni deputați și senatori s'a întrunit în sala Senatului.
 Această ședință intimă a fost furtivă.

Iată ce ne relatează „Românul” despre dinsa.

„D. Ion Brătianu luând cel d'ânteu cuvântul, s'a arătat foarte nemulțumit de Cameră, a cărei cea d'ânteu grijă și preocupare a fost — a zis primul ministru — d'a-și crea privilegiul: bilete de liber parcurs pe toate căile ferate. D sea a zis a pe această cale cu greu se va aduce vre un bine țerei.
 «D-sa termină discursul său invitând pe toți la muncă serioasă și la înfrățire.
 «D. Dim. Ghica se plânse de tristul spectacol ce se oferă țerei cu interplarea d. lui G. Măzescu, esprimă regretatele sale că se atacă Biserica și Inalții Prelați.

„In urmă, d. Stolojanu luând cuvântul, într'un lung discurs cere d. lui Voinov a-și face profesiunea de credință: ce idei are și cine este?

«D. Voinov, supărat de această întrebare, răspunde că o dată ce este în cabinetul d. lui Ion Brătianu nu poate să

aibă de cât ideile liberale ale primului ministru, că atunci când se va afl în divergență de opiniuni cu șeful cabinetului se va retrage, rămânând însă în marele partid liberal.

«D sea pe urmă face cestiune personală cu d. Stolojanu, susținând că întreba rea ce i-a pus a fost provocată de faptul că d sea — d. Voinov — n'a putut câpătaui toată lista dată de d. Stolojanu, că în loc ca membrii influenți din majoritate să l dea concursul, l silesc a comite greșeli, că, în sfârșit, din cauza tuturor acestor neajunsuri se vede siliți a-și da demisiunea.

«D. Câmpineanu, suindu-se la tribună, invită pe d. ni Voinov și Stolojanu a uita micile lor animosități; pe ce cel presinți, deputați și senatori, a șterge din memoria lor această ședință intimă fără precedent.

«Adunarea s'a despărțit la orele 11.

Ungurii au închis vama de la Predeal pentru exportul râmătorilor, dar nu și pentru carnea aceluiași râmătorii tăiați dincoace de graniță.

Prin Bărlad s'ar fi ivit nenorocita angină și scarlatină.

La Iași, cu ocaziunea recrutării, jidanii s'au provocat tulburări, bătând pe agenții poliției și încercând să atace și pe generalii. E temere de tulburări mai mari.

M.S. Regele a sub-scriș decretul de disolvarea consiliului comunal din Caracal.

Ministerul de resbel, ne spune «Ind. Roum», a dat ordin studenților de la facultatea de medicină cari sunt în serviciul armatei ca să se presinte, la 16 ale curente, dinaintea facultății, spre a-și da examenul de finele anului.

La Bărlad a murit în luna trecută, un ebreu în vârstă de 117 ani; el lasă în urmă 82 copii, nepoți și strănepoți. — Frumoasă familie!

S'a mai confirmat primarii și ajutoarele lor:

La comuna urbană Bacău: D. Constantin Prodan, prim r; d. ni Nicolae Bucă și Măgărdici Capril, ajutoare.

La comuna Tergu-Ocna; d. doctor Aristide Rașu, primar; d. ni Panaite Ganea și Zimbețu, ajutoare.

La comuna Roșiori-de-Vede: d. Matache Urlan, primar; d. ni Dimitrie Leșu și Gușă Gheșu, ajutoare.

La comuna Tecuci: d. Dimitrie Morțun, primar; d. ni Ghiză Poșovic și Gheorghie Petrovici, ajutoare.

Prin decret regal d. C. D. Dănescu s'a confirmat în funcțiunea de ajutor al primarului comunei București, în locul d. lui Al. Constantinescu, demisionat.

D. Custurea G. Nicolae s'a reintegrat în corpul telegrafo-postal cu gradul de oficiant gradul I, în locul rămas vacant prin suspendarea oficiantului gradul I, Ionescu Gheorghie III.

D. Florea Constantinescu, institutorul clasei II de la școala primară de băieți No. 1 din Buzău, s'a confirmat definitiv la catedra sa.

ADRESA CAMERII

Discursul d. lui T. M. IONESCU (la paragraful II din Adresa).

(Urmare și fino).

Eu am rămas, vă mărturisesc, incremenit, când am simțit din nou în discursul d. lui Kogălniceanu de ieri această diferență în chiar procederea d sale parlamentară. D sea a fost din acea generațiune care a făcut lucruri din cele mai însemnate pentru constituirea țerei: unirea, principele străin, în roducerea constituționalismului, independența; dar astăzi când s'a în-deplinit toate acestea, puțin din acea epocă au rămas, care să mai înțeleagă bine cerințele actuale ale Statului nostru modern și independent și cât de puțin trebuie să fi rămas în adevăr dacă chiar d. C. gălniceanu nu a putut rămânea, după părerea mea!

D-voastră, d-le Cogălniceanu vorbind ieri de exportul vitelor din România spre Austria și de convenționea comercială, ne spuneți că sunt 30, 40 sau 50 milioane de lei, cari se pierd, fiindcă Austria ne-a închis granița.

O parentesă pentru o altă mică deosebire între generații: noi, generațiune doritoare de mai multă exactitate, ne cam mirăm de țifre lipsite de precizie. Cât este pierderea: 30 sau 40 sau 50 de milioane? Căci distanța este mare. Dar să admitem cifra cea mai mare de 50 milioane, fiindcă așa este lucrul mai grav. Ați văzut, cu câtă eloquentă a arătat d. Cogălniceanu pierderea și cum atacă pe guvern din cauza ei și cum se indignă că guvernul a tolerat aceasta! S'a tolerat că Austria să-și facă după o convențiune cu Germania legea sa din 1882, prin care a desființat carantinele și a introdus închiderea graniței către noi.

Dar vedeți ce se mai ascunde sub această atmosferă, poate nu între d-vostre, dar între aceia care citesc asemenea discursuri. Ei vor zice: ce mai om! Ce bine a combătut! (Aplause.) Și ce guvern rău are țara! Dar onor. d. Cogălniceanu, fiindcă atacă un guvern al țării într-o chestiune internațională, d-sa, experimentatul bărbat de Stat, fost ministru de externe al aceluiași cabinet, d-sa, ale cărui cuvinte au greutate în țară și în străinătate și care trebuie să vă fie un model de procedimintele unui bărbat de Stat, d-sa, când atinge într-o Cameră ună o chestiune internațională, d-sa ne autoriză oare să-l punem următoarea întrebare:..... nu am nici un drept de a-l obliga la un răspuns, ar fi o generozitate din partea d-sale dacă mi-ar da acest drept; dar eu am cel puțin dreptul să pu întrebarea: Este d-sa sigur, că fiind d-sa la guvern va isbuti în adevăr să facă pe Austria să-și revocare legea din 1882 și să deschidă granițele pentru intrarea vitelor noastre? Ne poate da d-sa declarație despre această încredere personală a d-sale față cu Austria? Dacă ne dă d-sa această declarație pentru îndreptarea marelui nedreptăți ce ne-a făcut-o în adevăr Austria cu acea închidere a graniței, atunci cred că întreaga Cameră îl va ruga prin forma constituțională să treacă pe banca ministerială. (Aplause.)

Nu aud nici un răspuns din partea d-lui Cogălniceanu. D. Cogălniceanu: Voi răspunde la rândul meu. D. T. Maiorescu: Eu voi aștepta acest răspuns. Până va veni, trebuie să mă mărginesc într-o regulă generală: Atunci când un bărbat public, autorizat, se scie în stare de a obține, fiind el la guvern, într-o chestiune internațională ceea ce vede că n'au obținut ceilalți, este în dreptul și în datorția sa de a face opozițiune guvernului asupra acestui punct. Dar când un bărbat public și autorizat nu este convins de aceasta și nu simte în sine garanția că el va isbuti în această chestiune internațională, atunci a ataca guvernul cred că este o procedere pe care a-și dori ca noi generațiunea nouă să nu o imitam. (Aplause.) Dar d. Cogălniceanu ne spune însuși că a făcut guvernul actual acea lege draconiană în cât este o calamitate pentru pro-

prietarii de la Prut, și nu este evident oare că guvernul actual a făcut legea draconiană tocmai pentru ca să aibă un argument mai mult ca să obțină libera trecere a vitelor în Austria? (Aplause.) Evident că este așa. Apoi atunci ce fel de opoziție vine d-sa să facă în Cameră? Adică să dăm a înțelege că această pierdere enormă a veniturilor țării provine din nepăsarea guvernului și că, dacă am fi noi la guvern, lucurile s'ar îndrepta îndată? Dar poate să fie un ministru român pe acea bancă, care ar lăsa ca o țară străină să aducă țării noastre o pagubă de 50 de milioane prin exportul de vite fără să se opue din toate puterile? (Aplause.) Este cu neputință una ca aceasta. Este evident că guvernul actual a stăruit ca să îndrepteze lucrul și că ori ce guvern ar fi stăruit și este clar că prin acea lege draconiană a căutat ca să o facă, dar dacă n'a isbutit până acum în contra puternicei Austriei? Și dacă n'a isbutit nici acest guvern acum, este în mai bună poziție. d. Cogălniceanu ca să isbutească d-sa față cu Austria? Și dacă nu este, apoi vine d. Cogălniceanu și atacă guvernul asupra unui lucru unde din contra toți împreună trebuie să-l sprijinim, pentru ca sub forma acestui sprijin, să-l dăm toată puterea din lăuntru ca să poată mai tare a ne apăra în această chestiune în afară? (Aplause.) Apoi, d-lor, vedeți: Școală veche și școală nouă! (Aplause.)

Scii eu bine că în această regulă de parlamentarism a școlii nouă, ne deosebim noi și de unii din vechii conservatori. Dar pentru noi rămâne regula nestrămutată pentru ori-ce opoziție parlamentară: atacă un guvern numai asupra acelor lucruri despre care scii că, fiind tu la guvern, le vei putea face alt-fel și mai bine de cât guvernul atacat. Și nu ataca nici o dată guvernul asupra unor lucruri despre cari prevezi că fiind tu la guvern, le vei face tot așa ca și guvernul ce vrei să-l atac. (Aplause.)

Apoi nu scii eu pe ilustrul D. Cogălniceanu, pe când d-sa era pe acea bancă ministerială acum 5 ani, cât ne-am luptat cu d-sa în privința articolului 7 în chestiunea Ovreilor? Nu eram noi, acei din opoziție, care am câștigat majoritatea ca să formulăm restricțiunile în contra Evreilor așa cum s'au formulat, pe când d. Cogălniceanu voia să ne silească să le dăm mai mult, să-l naturalisăm după categorii? Când aveam eu atunci această atitudine în contra d-sale, câștigasem convingerea personală că va trece la Berlin și prin urmare la celelalte Puteri acea formulă a noastră. Fusesem câte-va luni agentul terii la Berlin și se stabilise o înțelegere prealabilă asupra Convenției noastre comerciale cu Germania. Sciam cum a fost primită din partea ministerului german restricțiunea noastră în contra Evreilor din acea convenție.

Dacă nu a-și și avut această convicție, dobândită din cunoștința împrejurărilor, nu a-și și vorbit în opoziție așa cum am vorbit atunci. Dar atunci erați d-voastră, d-le Cogălniceanu ca ministru, care ne strigați textual: «provoacăți Europa! Aduceți pericol asupra țării, nu provocați pe Europa!» Ei, noi am făcut și este bine cum s'a fă-

cut. Apoi când erați pe banca aceea, ziceați că provocăm Europa și acum când sunteți pe această bancă împingând guvernul ca să o provoace? (Aplause.)

D-lor, este o a doua linie de demarcație între d. Cogălniceanu și între noi și cu aceasta am terminat. D. Carp vorbind în acei termeni vagi în care poate vorbi cine-va într-o discuțiune la adresa Tronului, unde de regulă se cam vorbesce despre toate lucurile, de omnibus rebus et quibusdam aliis, a zis ceva și despre legea comunală. Ne spunea că primarul numai este administratorul intereselor comunei, căci Statul centralizator l'a impus atâtea alte atribuțiuni de a fi executor de tocmeli, agent auxiliar al poliției judiciare, etc., în cât nu mai are cum să se ocupe de interesele comunei. De aceea trebuie să facel așa ca să-l lăsăm să se ocupe mai mult de comună, să se retragă ultima treaptă a administrației centrale la un cerc mai larg, la canton. Bună sau rea, aceasta era ideea d-lui Carp. Care a fost mirarea mea când am auzit pe onor. d. Cogălniceanu zicând: Apoi cu așa ideea vine d. Carp? Apoi nu este din contra dorința noastră a tuturor ca să descentralisăm? Nu este rău amestecul puterii centrale a guvernului în comună?

Cu aceasta voia să combată pe d. Carp, care accentuase tocmai același rău și aceeași dorință de îndreptare!

Să nu mi înțeles oare d. Cogălniceanu? Să fi vorbit fără a înțelege? Să fi vorbit așa, de și a înțeles? Și d. Cogălniceanu ne cita în același timp cartea d-lui Beștelei și zicea: Vedeți d. Beștelei cum arată fără politică, că mor oamenii, mor locuitorii, trebuie întărire, nu sporesce populațiunea, merge rău comuna. Părintele legii comunale din 1864, este d. Cogălniceanu. Prin art. 11 și următorii ai acestei legi, se arată misiunea comunei în următorul mod:

Comuna are să îngrijească de spital, de școală și de biserică, și s'a făcut comuna în modul cum a prevăzut-o onor. d. Cogălniceanu ca să se facă. Și astăzi după douăzeci de ani, la anul 1884, ne citește tot d-sa, ca argument pentru d-sa și în contra d-lui Carp, pe Beștelei, care Beștelei zice: mor locuitorii, se slăbesc țărani! Nu are aceasta aer de contrazicere? Sau ce fel de prevedere intelectuală este aceasta? Apoi va să zică organizația comunei, a cărei misiune principală era să îmbunătățească școlile, sănătatea publică și biserică, s'a arătat incapabilă în organizațiunea din 1864 să facă acele îmbunătățiri, și prin urmare să mai deranjez acel plus de atribuțiuni care genează pe primari, așa în cât să nu poată face nimic pentru comună, și să dăm sarcina administrativă mai bine cantonului și în contra acestor vine d-nu Cogălniceanu cu Beștelei, care este tocmai un puternic sprijin pentru ideile d-lui Carp.

Cu asemenea contraziceri, cu asemenea prinderi de idei în treacel numai pentru a se da motive oratorii la opoziții parlamentare cu ori-ce preț s'a urmat la noi atâtea amari de ani, și de aceea am fost lipsiți de mai toate roadele practice, ce așteptam de la sistemul parlamentar.

D-lor, atât, și încă prea mult! Vă

mulțesc pentru indulgența cu care m'a-ți permis a vorbi asupra aliniatului al II-lea din răspunsul la Adresa Tronului. (Laritate.)

Am accentuat, pe cât am putut, deosebirea care ne desparte pe unii din noi de unii din d-voastră; și nu pot termina mai bine de cât privind, ca oamenii ceva mai tineri, la un viitor ceva mai depărtat. Cu cât o adevărată muncă pe un teren practic ne va găsi pe mai mulți și dacă se poate pe toți cei din viața publică, gata a lucra; cu cât vom înălțura mai mult pe marele deosebiri între partide; cu cât vom căta mai mult a ne fixa în ideile precise, pentru ca să avem o adevărată luptă de idei, iar nu de inchipuirii vane; cu atât ne vom pregăti la ceea ce ne așteaptă. Căci, d-lor, iluziuni nu ne putem face asupra viitorului: pe noi ne așteaptă încă lucruri mari și lucruri grele. Am obținut cât am putut obține până acum; ne-am întărit. Și când am putea fi siguri, că ne va lăsa soarta un timp măcar de 30 de ani ca să propășim cu liniște în dezvoltarea noastră internă, fericită țară ar fi aceasta și ușor am putea zice atunci cum zicea mai mulți oratori în discuția de față: laissez faire, laissez aller, se vor îndrepta lucurile de la sine. Această mulțumire nu ne este dată nouă. Noi trebuie cu puteri nerezitate de încordate să lucrăm; căci nu avem o perspectivă sigură de pacinică dezvoltare pentru viitorul acestor 30 de ani. Suntem prin pozițiunea noastră geografică pe calea deslegării cestiunii Orientului.

În zadar am voi să fim liniștiți și să rămănem în pace, cum dorim cu toții ca să fim; împrejurările nu ne lasă și ne așteaptă mai curând să mai țărzi, dar în ori-ce cas prea curând pentru dezvoltarea noastră, noua izbucnire a crizei Orientului.

Cu curaj, dar cu grije, ne-am dus noi viața în secolul acesta. S'au tot i-vit, și tot-d'a-una la intervale prea scurte pentru noi, resboalele orientale și-au întrerupt dezvoltarea noastră. Nici o dată resboalele în secolul acesta nu au fost provocate de noi, dar tot-d'a-una am fost învaluiți într'ânsele, și vom fi cu necesitate implicați și în viitoarea criză orientală. Suntem astăzi mai tari de cât înainte, dar trebuie să devenim din ce în ce mai tari, pentru a ne simți din ce în ce mai siguri pentru momentul cel mare. Față cu această perspectivă, deosebirile dintre noi trebuie să fie tot-d'a-una imblănzite. Trebuie să înlesnim din vreme conlucrarea legală a tuturor la întărirea țării, pentru a ne putea arăta la momentul cerut ca membrii uniți ai aceluiași stat. (Aplause prelungește.)

DIN AFARA

Italia

Parlamentul italian va avea în curând să se pronunțe asupra cestiunii divorțului. Guvernul a elaborat un proiect de lege în privința aceasta; o comisiune a Camerei l'a examinat și d. Giuriati și-a depus raportul. Această cestiune e pusă de șase ani înaintea Adunării din Monte Citorio. Pentru prima dată ea a fost adusă în Parlament la 1878 de către d. Salvatore

Morelli, un infocat apărător al emancipării femeilor. d. Comforti, care pe atunci era ministru de justiție, a făcut ast-fel de rezerve asupra oportunității măsurii, în cât propunerea a fost înălțurată. D. Morelli nu se descurajă, și la 1880 reveni din nou cu propunerea. Portofoliul justiției trecuse în mâinile d-lui Tommaso-Villa, care primi mai bine reforma și merse chiar până a transforma propunerea, ce emana din inițiativa parlamentară, într'un proiect de lege guvernamental. De atunci cestiunea își așteaptă soluțiunea și divorțul s'ar fi votat de mult, dacă modificățiunile dese ministeriale n'ar fi făcut succesiv să treacă portofoliul justiției în patru mâini diferite.

Raportul d-lui Giuriati este favorabil principiului de divorț; însă în aplicare el nu admite de cât două cazuri: acela când unul dintre soți a fost condamnat la pedeapsa de moarte sau la muncă silnică pe viață și cazul când e separație legală între soți de cinci ani dacă au copii și de trei ani, dacă n'au copii. Comisiunea propune, este adevărat, de a permite divorțul pentru o condamnare la douăzeci ani de muncă silnică, cu condiția însă ca acea condamnare să fie motivată printr-o crimă de drept comun; dar ea n'a voit să consimtă a viza cazul de nebunie incurabilă la unul din cei doi soți.

Adversarii divorțului în Italia, afară de obiecțiunile prevăzute, trase din caracterul religios al căsătoriei, mai susțin că reforma nu e populară și că opinia publică nu o reclamă în peninsula. Partizanii divorțului opun acestui raționament statisticele oficiale, ce arată că s'au înmulțit considerabil nașterile ilegite și în numele moralei cer să se voteze proiectul de lege.

Revoluția în Korea.

China are acum bătea de cap și în Korea, cea ce le vine la socoteală Francejilor, cari într'adevăr par decise a da o lovitură decisivă contra Chinei. În privința sângeroasei revolte din Korea ziarul «Standard» primește de la corespondentul său din Shanghai următoarele amănunte: Mișcarea a fost la început îndreptată contra ministerului din Korea, care are acuzat că servește prea mult interesele Chinejilor. Partizanii Japoniei au omorât șapte miniștri și au silit pe regele să compue un cabinet din amicii Japonezilor. Însă partida chineză s'ari la rândul ei și miniștri japoneji fură măcelăriți, cu care ocaziune s'a rinit de moarte și unchiul reginei, prințul Ming. Regele a fugit din capitală, după care au urmat lupte între trupele chineze și japoneze, ce formează garnizona din Seul; trupele coreane se încăerau când cu unii, când cu alții. Atât guvernul chinez, cât și cel japonez au trimis trupe în Korea spre a restabili ordinea, dar sunt temeri, că ele vor mări mai mult anarhia.

Afacerile egiptene.

Puterile europene nu s'a putut înțelege între ele nici până acum asupra chipului, în care să se dea o soluțiune definitivă incurcatelor afaceri din Valea Nilului, mai ales cât privește cestiunea financiară. Propunerile

FOIȚA «ROMANIEI LIBERE»

— 14 Decembre —

2

HECTOR MALOT

ORFAN!

PRIMA PARTE

Pentru naturalist, vaca este un animal rumegător; pentru cel ce se plimbă pe la țară, este un dobitoc căruia i se vede bine într'un peisaj când ridică pe d'asupra ierburilor botul lui negru, umed de rouă; pentru copilul de oraș, este isvorul cafelei cu lapte și brânzei cu smântână;—dar pentru țărăn este ceva mai mult, și ceva mai bun; ori cât de sărac ar fi, și ori cât de numeroasă familie ar avea, este sigur că nu va muri de foame, pe cât timp are o vacă în curtea lui. Cu o frânghie, sau chiar cu o simplă coardă, inodată în jurul coarnelor, un copil poate conduce o vacă de-a lungul drumului, p'acolo pe unde pașuniunea nu aparține nimănui, și seara familia întregă are unt în supă, și lapte în care să-și înmoaie cartofii, tatăl, muma, copilii, cei mici, ca și cei mari, toți trăiesc din vacă.

Trăiam așa de bine dintr'a noastră, mama Barberin și eu, în cât până în acel moment aproape nu mâncasem carne. Dar nu era numai nutrițiunea noastră, era încă amica, camarada năs-

tră, nici nu trebuie să ne inchipuim că vaca este un animal stupid; din contra este plină de inteligență, și de cuilități morale, cu atât mai dezvoltate, cu cât vor fi cultivate prin educațiune. Noi mângăiam pe a noastră, i vorbiam, ne înțelegea, și, din parte-i, cu ochii ei cei mari și plini de blândețe, scia prea bine cum să ne facă să înțelegem ceea ce voia, sau ceea ce simțea.

În fine o iubeam, și ea ne iubea, ceea ce însemnează mult!

Cu toate acestea trebuia să ne despărțim de dânsa, căci numai prin vinderea vacii puteam satisface pe Barberin.

A venit un neguțator la noi acasă, și, după ce a observat bine pe Roșioara, după ce a pipăit-o mult, dând din cap cu un aer nemulțumit, după ce a zis și repetat de o sută de ori că nu-i convenea de loc, că era vaca unor oameni săraci pe care n'o va mai putea vinde la rândul lui, că n'avea lapte că da unt prost, a sfârșit spunând că voia s'o ia, dar numai din bunățate de suflet, ca să îndatoreze pe mama Barberin, care era o femeie cum se cade.

Sermana Roșioara, ca și cum înțelegea ce se petrecea, nu voise să iasă din grajd, și începuse să mugească.

— Trece pe d'napoi și gonește-o, mi-a zis neguțatorul dându-mi bicul, pe care l purta pe după gât.

— O! nu; aceasta nu se poate, respunse mama Barberin.

— Și, luând vaca de funie, i-a vorbit blând:

— Aște, iubita mea, vino.....

— Și Roșioara n'a mai resistat; ajunsa în drum, neguțatorul a legat-o din-naoia căruței sale, și a trebuit să urmeze calul.

Intrasem în casă. Dar multă vreme încă i-am auzit mugetul.

Nu mai aveam lapte, nu mai aveam unt. Dimineața o bucată de pâine, seara cartofi cu sare.

Ziua când se mănăncă carne în post sosis puțin timp după vinderea Roșioarei; anul trecut, pentru acea zi, mama Barberin mi dase prăjituri și plăcinte; și mi mâncasem atât de multe, în cât părea fericită.

Dar atunci aveam pe Roșioara, care ne dăduse laptele pentru cocă, și untul de pus în tigare.

Nu mai aveam acum pe Roșioara nu mai aveam lapte și unt, nu mai puteam avea prăjituri; dar mama Barberin mi-a făcut o surpriză; cu toate că nu se imprumuta nici-odată, a cerut puțin lapte unei vecine, puțin unt alteia, și când am venit acasă, cam pe la prânz, am găsit-o tocmai vârsând făină într'un vas de pământ.

— Uite! făină! esclama eu apropiindu-mă de dânsa.

— Da, e făină, mi răspunse ea, este făină de grăul cel mai bun; uite, micul meu Rémi, cât de bine se despoște.

Dacă aș fi îndrăsnit, aș fi întrebat la ce servea acea făină; dar tocmai pentru că aveam mare dorință să știu, nu îndrăsniam să întreb. Și apoi, pe de altă parte, nu voiam să zic că știam în ce zi ne aflăm, ca să nu măhnesc pe mama Barberin.

— Ce se face cu făina? mă întrebă ea.

— Păine...

— Și încă?

— Cocă.

— Și încă?

— Zău, nu știu...

— Ba da, știi prea bine. Dar pen-

tru că ești un băiat bun, nu vrei să spui. Știi prea bine că azi e ziua prăjiturilor și plăcintelor; dar fiindcă știi de asemenea că nu avem nici lapte nici unt, nu îndrăznești să vorbești. Nu e așa?

— Oh! mamă Barberin!

— Pentru că am ghicit aceasta mai dinainte, am făcut așa în cât ziua de azi să semene cu cele din anii trecuți. Uită-te în vasul acela.

Râdicând capacul, am văzut laptele, untul, ouăle și trei mere.

— Dă-mi ouăle, zise ea, și, cât le voiți sparge, curăț și tu merele.

Pe când tăiam merele felii, ea sparse ouăle în făină și începu să bată cu lingura, vârsând, din timp în timp, o lingură de lapte.

Când coca fu bună, mama Barberin

puse vasul de pământ în spuza ferbinte, și nu ne rămânea de cât să așteptăm seara, căci atunci trebuia să mâncăm prăjiturele.

Ca să fiu sincer, ziua mi s'a părut lungă și de mai multe ori m'am dus să ridic pâna care învălea vasul.

— O să încruzești coca, mi zicea mama Barberin, și nu va crește mult. Cu toate acestea creștea, și din loc în loc se arăta umflături, un fel de bășici care se spargeau la suprafață. Din toată acea cocă în fermentațiune eșu un miros bun de lapte și de ouă.

— Mai rupe vreascuri, mi zise mama Barberin; ne trebuie un foc mare, bun, cu puțin fum.

În fine aprinsei lumina.

— Pune lemne în foc!

N'a fost nevoie să mi repete de două ori acest cuvânt pe care l așteptam cu atâtea nerăbdare. Îndată o flăcără mare se urcă în cămin, și lumina ei tremurătoare umplu bucătăria.

Atunci mama Barberin luă din cuiu forma de tînchea de copt ș'o puse d'asupra flăcării.

— Dă-mi untul.

Luă, pe vîrfu cuțitului o bucată de unt ca o nucă, ș'o puse în vas, unde se topi îndată.

Ah! era un miros frumos care ne gâdela cerul gurii cu atât mai plăcut, cu cât de multă vreme nu l inspirasem.

Era în adevăr o frumoasă musică aceea a topirii untului. Totuși, ori-cât de atent eram la acea musică, mi să păru că aud un șgomot de pași în curte. Cine putea veni să ne turbure la această oră? negreșit vr'o vecină, ca să ne ceară foc. Dar nu m'am oprit mult la această idee, căci mama Barberin care pusese lingura de ciorbă în vasul de pământ, făcuse să cază în forma de tînchea o pânză de cocă albă, și nu era acum momentul de distracțiune.

Un baston lovi în prag, apoi îndată ușa se deschise repede.

— Cine este? întrebă mama Barberin, fără să-și întoarcă ochii...

Un bărbat intrase, și flacăra care i lumineasa fața, mi arătase că era îmbrăcat într'o bluză albă, și ținea în mână un baston gros.

— E sârbătoare aci? Nu vă turburați, zise el cu un ton aspru.

— Ah! Dcămne! strigă mama Barberin, depunând jos vasul, ești tu Jérôme?

Apoi luându-mă de mână, mă duse dinaintea acelu om, care se oprise pe prag.

— E tatăl tău!

(Va urma.)

engleze n'au găsit o primire bună, iar în schimb Anglia îndeamnă pe guvernul egiptean să nu acorde cererea Germaniei și Rusiei de a fi reprezentate în comisiunea datoriei publice.

La Londra s'au primit știri, că s'au manifestat infuințe la Curtea Chedivului pentru reabilitarea lui Arabi-pașa. Se zice că Arabi ar fi promis să sdrobească insurecția din Sudan și pe Mahdiul, dacă Chedivul îi va ierta și îi va da mijloacele necesare pentru această întreprindere. Printre sferele guvernamentale egiptene s'ar fi proiecând și o amnistie generală a criminalilor curat politici din timpul revoltei.

CORPURILE LEGIUITOARE

Jouii, 13 Decembrie.

DIN JUDEȚE

Caritate. — Imbelșugarea suride săracilor din orașul Bărlad, — spune ziarul «Tutova». — O mișcare extra-ordinară se vede în orașul nostru din partea inimelor nobile, spre a oferi sârmărilor nenorociți ajutoare de pâine, lemne și bani, pentru săntele sărbători ale nașterii domnului și ale anului nou.

Ast fel: *Societatea de bine-facere a doamnelor române* din urbea noastră a organizat mai multe baluri pentru acest scop; hotărând de mai înainte pentru săraci: 6 stâneni de lemne, pâne și carne.

O altă societate de bine-facere, compusă din onorabilele doamne: Pruncu (major), d-na Davidoglu (doctor) și doamna Drăghicescu, în unire cu tinerii domni N. Rainu, N. Constantinescu, Tăperdea și C. Rătescu, Dumitru, trecută la 9 Decembrie, în sala Teatrului mare, au dat o frumoasă reprezentare în folosul săracilor, care a reușit de minune și care face multă onoare tuturor acestor distinse doamne și domni ai societății bărlădene; căci, prin atâr nobile fapte probează cât de mult sunt pătrunși de sublimul ideal al carității, acest tesaur neprețuit, care residă numai în sufletele generoase. Am constatat, la această frumoasă și amuzantă petrecere teatrală; lume multă și aleasă din societatea bărlădeană; publicul a aplaudat foarte mult natural și espuțerea corectă a rolurilor acestei gentile trupe improvizate de artiști caritățiși publici.

Rolul Emiliiei din hazlia piesă: «*Femeia furtunoasă*» precum și a lui Vancouvert din «*Socrul fără voiă*» au stors frenetice aplauze din partea publicului asistent. Receta, peste așteptare, este foarte satisfăcătoare în folosul nenorociților lipsiți de pânea din toate zilele. Câte lacrimi nu va șterge acest ajutor dat cu atâta inimă simțitoare, mai cu seamă când el este dat la timp!!

Ca să încheiăm mica noastră dar de seamă, vom mai aminti, că *Logia franc-masonică* din localitatea noastră va împărți și ea săracilor din oraș, pe timpul sărbătorilor: 4 stâneni lemne, 400 oca făină de popușot și o sumă de bani ca cheltueli mărunte.

Toate aceste fapte merită dar titlul, ce ni l'am luat încă la începutul acestei schițări, că în adevăr *imbelșugarea suride săracilor din urbea Bărlad!!*

Ziua de 13 a fost fericită pentru sfinții călugări din capul bisericeii naționale. Cererea d-lui Mărzescu a fost turtită sub greutatea drept credincioșilor senatori, cari n'au voit să facă distincțiune între abuzurile episcopale și sânta noastră religieune.

Respingerea motiunii, iscălite de 12 senatori, cari cereau și reforma sinodului, a fost precesă de infierbentate debateri, la cari au luat parte Mitropolitul Iosif, Episcopul Melbisedec, Ministrul Cultelor, profesorul Mărzescu, Mitropolitul Calinic și avocatul Schina.

Toți s'au năpustit pe interpelator. Ce să facă bietul d. Mărzescu, în contra băncii călugărești care asvêrlea cu anatema peste mustețele interpelatorului, în contra băncii ministeriale care făcea cu ochiul Prea sfinților de peste drum, în contra majorității care primise lozincă mătâniei? A luptat, a dat sloară n' tară, a fost aplaudat, dar a rămas biruit la votul cu apelul nominal.

Mitropolitul Moldovei a apărât bine cauza călugărească, făcând azl pe interpelator numai «fiu rătăcit».

Episcopul de Română a apărât și mai bine Sinodul și pe fratele său intru Christos Calinic, făcând pe interpelator «că are dracul într'insul» și e farmazon.

Ministrul Cultelor s'a apărât pe sine, întrebând ce lege a călcat și făcând cestiune ministerială.

D. Mărzescu a replicat tutulor, reînoid argumentarea sa cu călcarea canoanelor și legii Sinodului, prin scrierea enciclicei despre legea dotațiunii Coroanei și prin osândirea arhierului Calistrat.

Mitropolitul — primat a mai citit o hârtie pe care n'o auzia de cât d. Boldur-Lătescu, cel mai credincios fiu sufletesc al Mitropolitului de la 3 Aprilie.

D. Scbina a apărât și mai cu skepsis pe Sfinții Părinți, susținând chiar că Mitropolitul-primat era dator să facă scrisoarea pastorală în favoarea instituțiunii Domeniului Coroanei.

Așa s'a sfârșit «solemnul scandal» de la Senat.

Inghesuit de lume, într'un colț al tribunei ziaristice, m' întrebam: Oare dacă P. S. Mitropolit Calinic făcea o enciclică, în contra Dotațiunii Coroanei, l' îngăduia guvernul, spălându-se pe mâini, că nu poate să se amestece intru cele bisericești?

La Camera iarăși mai nimic. Se ascultă petițiunea mai multor comercianți din capitală, în contra proiectului d-lui Brătianu, care fixează plata în aur a taxei de import.

Se respinge un credit de 579 lei, pentru plata unui bon pierdut.

Se votează proiectul pentru modificarea art. 13 din legea telegrafo-postală, hotărându-se a se primi în acest corp tineri cu certificat de IV clase gimnasiale la o școală publică.

Interpelarea d-lui Coghăniceanu se amână pe astăzi.

Se prezintă proiectul de buget al finanțelor pe 1885.

Președintele invită pe deputații a alege comisiunea. Ciarță asupra numărului. Se hotărăște 21. Fabricile se pun la lucru. D-nii Gheorghian și Marghiloman protestă în contra acestui nărav. Rămâne apoi ca alegerea să se facă azi, după o consultare în secțiuni.

Ședința se ridică, invitându-se deputații la lucru în secțiuni și în comisiuni. Mai toți însă fug la Senat.

VARIETATE LITERARA

I-a luat umbra ! ! !

Acesta era răsunetul de modă ce se tot purta în lungul și curmezisul localității. Nu erau doi înși să se întâlnească și să nu se audă tipicele vorbe: *i-a luat umbra*.

Esce știut, că în mizele orașe ale provinciilor totul este la modă; așa, începe unul cu juvaerurile, mobilele sau cu sindrofiile, numai de cât va avea la siguranță imitatori; se introduce vre-un costum deosebit de cele cunoscute, numai de cât se cere adresa magazinului sau a croitorului de la care provine; până și privirile, vorbele, toate sunt la modă. Nu arare-or șeptemâni și luni întregi se aude aceeași expresiune, sau chiar și cuvânt, întrebunțat întâi de vr'un individ, ce trece de spirit, și apoi luat de restul celor obicnuiți în meșesugul de a nu făuri, ci mai lesne a primi ori-ce prin imitare. Și când asemenea cuvinte, mai ales tehnice, ajung printre preținși literați, cari în realitate abia pot iscali în josul unei hârtii, apoi ele sunt virite ca sarea pretutindenea, aibă sau nu locul, așa că e peste puțină să nu faci adese-orî haz de reaua lor întrebunțare, mai ales când sunt mănecate silabe din ele sau accentate rău, căci

la urmă dau și ideilor în joc alte întesurii.

Pentru acel care începe abecedarul usurilor sociale 'este greu a cuprinde sumariul întreg al năravurilor, dar pentru cel care cunoaște pe din afară întregul cod de obiceiuri, nu 'trebuie multă bătaie de cap. În această din urmă categorie se află și Saghică, eși cunoscea bine concetățenii de vr'o 20 de ani de când era aici așezat, se deprinsese cu ori-ce soi de glume și frase sunătoare, și nu se sactisea la auzirea ori-cărei novele. Dar de astă dată nu sciu cum s'a făcut, că Saghică începu să'și peară statornicia lui rēceală în modul de a talmăci acest cabaslic, cu atât mai mult că, ca om ce trecea cu oare care însemnătate în localitate, era adese-orî întreat: — cine și cui s'a luat umbra? Așa, tot întreat astăzi de unii, mâine de alții, începu să se pună pe gânduri, că poate asemenea vorbe pre el 'l privea, mai ales că peste drum de locuința lui se făcea o mare zidire, și 'și zicea în sine că ar fi fost cu puțină să fi iscodit pietrarul vr'o năsbutie în felul acesta. Dar cum să facă oare el să poată afla adevêrul? Să se fi dus intru pietrarul și să fi ispitit, 'l era teamă că se va afla; și o fi lăsat baltă, de astă dată numai era chip, căci chiar și nopțile era neliniștit. Ast fel tot gândindu-se 'l veni o norocită idee, cea de a'și drege gârlicul beciului, căruia insultat de vreme, 'l și venise timpul de a' l inoi. Deci chiamă la ast muremet pe cel ce să știea pietrarul mai maestru în localitate, intră în tocmeală și fără multă vorbă invoiesce lucrarea a se face precum o cerea, adică să 'l fie cu vac, pentru care Saghică cerea și chezășie.

— Ce chezășie, răspuse pietrarul, sciu că nu vrei să 'l pun vr'o stahie? Care nu fu mirarea lui Saghică când auzi tocmai ceea ce dorea a afla! — Dar dacă d-ta, zise Saghică, crezi că ar fi mai trainică zidirea, voiți face-o și aceasta.

— Numai dacă mă veți plăti bine, răspuse pietrarul.

— Și cât 'mi veți cere pentru aceasta, adăuse Saghică?

— Să vezi, boierule, eu pot să 'l pun umbra unui om, a unei femei, vr'o umbră de țap sau până și paseri, 'l pot pune privighetori ca ori-de-câte ori vei veni, să 'l cânte ca primăvara și să numai urșci, alegeți care din acestea vroesci d-ta?

— Privighetori, răspuse Saghică, căci 'mi place mult cântecul lor.

— Mai bine, boierule, adăuse pietrarul, în semn de aprobare, căci și eu voi avea osândă pe lumea cea altă. Iată 'ți spun: sciu de toate, ori-ce umbră pot lua, dar n'am pus până acum umbra vre-unui om, căci numai de cât noare și apoi ceea ce e mai rău este că, sufletul lui se duce în Raiu, dar eu după moarte merg numai de cât în fundul Iadului.

— Ei bine! dincolo peste drum la clădirea cea mare, aud că ai luat o umbră de om, 'l zise Saghică?

— Am fost în vorbă, răspuse pietrarul, dar nu m'am putut împăca, tot pentru cuvântul de mai sus, căci 'l-am cerut un preț să nu mi-l poată da, și chiar dacă m'ar fi ajuns cu tângul, in-caile să nu mă osândesc pe cea lume pentru te miri ceva, precum se crede. Însă să vezi, boierule, fiind-că ni-am luat de vorbă, să'ți spun drept, oame-nii proști cari nu cunosc meșesugul nostru, se miară și nu 'și pot alt-fel talmăci vacul unei clădiri mari, de cât că e la mijloc vre-o stahie.

În faptă însă stahia, care să plătescă de unii așa de scump, nu este alt ceva de cât un interes mai mult ce 'și ia asupra sa pietrarul maestru spre a rădica clădirea sănătoasă și a o lucra gospodăresce.

Cât ținu meremetul beciului, Saghică nu prea eșise prin lume, însă zidirea beciului terminată, începu să 'și facă viața ca de obicei. Dar meremetul se sfârși, vutul însă nu numai că nu se măntuise, ci din potrivă era în dricul său. Mulți sciau de cine e vorba, dar nu 'l spuneau, căci ce știe satul, nu știe bărbatul, iar mulți vorbiau numai să nu tacă, ce vroii? era tot ce se scie, la modă.

Saghică de un timp incoace începu să observe că, ori de câte-orî intra în locale publice, vorba de mai înainte se curma și îndată începea: i-a luat umbra. Față cu aceeași stereotipă expresiune de nenumerate ori repetiță, i-se viri în capideea că numai de cât șagalnică glumă 'l îndreptăta asupra lui. Și tocmai așa era, omului nostru i se luase umbra. Dar ce credeți, umbra persoanei lui? Nu, ci a cârticicai ce cu călvi-va an în urmă alcătuisse cu privire la localitatea în care petrecea.

Și de și i se luase umbra cârticiciei, însă înțelegem bine, că umbra nu poate fi de cât o întunecoasă copie și necredincioasă fantomă, că dar, cine ia umbra unei cărți, nu ia de cât ceea ce 'l nălucă și dar asemenea operă nu poate transpira lumină și adevêruri, ci numai năluciri.

Și în adevêr lucrarea pocitului pre-

tendent la titluri, carile dădea năvală la recunoștința și considerațiunea lumii, fără cunoștințe și considerațiuni, fu răsunată de lumea cunoscătoare, ca un atent rușinos la muncă streină.

Atentatul, precum se vede, nu se putu pe deplin ajunge, dar semnele se mai recunosc încă, precum se cunosc urmele pașilor pe un omăt proaspăt, tot așa cereala pe coli tipărite, vorbesce că dorința maniacului autor de a'și apropia merite streine fu încercată, dar nu se alese de cât cu umbra lor. De aici glumețul cabaslic «i-a luat umbra.»

Căți meșteri în felul acestuia, nu vor fi luând umbrele celor mai mari autori, câte bufințe nu se vor fi făind cu pene streine, dar nu se bucare, căci numai umbra le-o ia, nu și creierul. Unuia ca acestuia i s'ar putea cu dreptul aplica zisa lui Esop: *o cecap, dar creier n'are*. Dar ce să mai recurgem la vechi? E destul românescul: «i-a luat umbra!»

George Aramă.

NOTIȚE LITERARE

Revista societății «Tinerimea Română» anul III, No 9 și 10, are acest sumar.

Noembrie 1884. — Investigațiunea științifică experimentală în raporturi cu investițiunea imaginativă d. I. Nanu. — Generațiunile viitoare și educațiunea, de N. S. Dumitrescu. — Ipotesa în științele naturii de Navas. — Despre determinanți minorii, de M. I. — Visătorul, năvăla de N. G. Rădulescu. — Mea voin, de D. Clain. — Meseriașii noștri, de St. Remi. — Cugetări, de Ioan St. Radianu. — Mângărea, Unde sunteți, versuri de Viorel. — Versuri de Stemi. — Răvas unii prieten, Eternul adio, Aer, Focul, Mla gospodină, versuri de N. G. Rădulescu. — De ce te încerci, versuri de Al I. Șonțu. — Teatrul Național, Copila din florii, de Stemi. — Intelligenza maimuțelor, de N.

Țara nouă. — (Revistă științifică, politică, economică și literară), No. 20 are acest sumar.

Ioan Brătianu și situația actuală; de un român din generația nouă. — Studii asupra istoriei Românilor (Revoluțiunea lui Horia în Transilvania și Ungaria 1784—85, scrisă pe baza documentelor oficiale, de Nic. Densușianu) de I. N. P. — Trăsuri din viața și moravurile Eșchimoșilor din Groenlanda (sfârșit) de Const. C. Popovici.

Conținutul. (Revista științifică și literară) — Anul IV, No 3 are acest sumar: Extasuri. Amănunte din viața oamenilor noi de Șt. Basarabescu. — Cercetări însemnate asupra microbului holerei. — Toamna, poezie, de I. T. Popovici. — Agricultură științifică, de Ioan Nădejde. — Despre Zef. Religieile africane (trad.), de Sofia Nădejde. — Teoria lui Rössler, de Ioan Nădejde. — Este sau nu Dumnezeu? de Io. N. Nădejde. — Ceva despre intelligenza animalilor, de S. G.

SERVICIUL TELEGRAFIC AL «ROM. LIB.»

26 Decembrie, 1884 — 9 ore dimineața.

Londra, 25 Decembrie. O depeșă din Cair desminte știrea privitoare la oare-carl proiecte financiare ale Keddului și dată de «Daily Telegraph».

Sydney, 25 Decembrie. Mișcarea agitațiunii în privirea anexării germane din Noua-Guinea se mărește în Australia.

Athens, 25 Decembrie. Camera deputaților a adoptat prin 114 voturi contra 97 ordinea de zi de încredere în guvern. Ministrul n'au luat parte la vot. (Havas).

PREȚUL PRODUCTELOR

T. Severin, 42 Decembrie. Grău cfăcăr, calitatea I, kila lei 50—60. Orzul, kila lei 40—45.

ULTIME ȘTIRI

D. Nicolae Ionescu s'a întors în Camera după o lipsă de două șeptemâni.

Pe astăzi a rămas să se disolve interpelările d-lui Coghăniceanu, atât în privința călugărilor înainte de vârsta legiuită, cât și în privința închiderii granițelor de către Austro-Ungaria la exportul nostru de vite.

Se poate, ca pe ântăia să o amâne.

În urma unui concurs eminent, d-nu Caloianu a fost recomandat profesor de limba și literatura latină, în cursul superior al liceului din Craiova.

D. Hasden pleacă la Craiova ca să dea seama alegătorilor săi despre motivele, cari l'au făcut să demisioneze din Camera, și ca să solicite din nou voturile colegiului și de deputați din Dolj.

Se vorbește despre demisiunea d-lui N. Voinov din minister, în urma cirovăleii cu d. Stolojanu, la intrunirea de Mercuri seara a partidului, la Senat.

Azi dimineața Capitala era învelită într'o ceață groasă, care făcea cu puțință circulația. Pe la 10^{1/2} ore, partea de jos a orașului tot era acoperită, așa în cât nu puteai vedea omul la trei pași.

ERATA

Erî din eroare, acest ziar a purtat No. 2227 în loc de 2228; așa dar spre a nu se perde numărul curent, azi poartă No. 2229.

BIBLIOGRAFIE

A eșit de sub tipar și se află de vânzare în Bucuresc la librăriele Socec și Graev: **Formularul și explicațiunea practică a Codicelui Civil de Michael A. Besteley**, prim-presedinte al tribunalului Covurlui, aretdă modul cum trebuie să se urmeze în diferitele casuri prevăzute de codicile civile, și cum să se alcătuească atât actele judecătorești, cât și cele sub semnătura privată.

Această lucrare este de mare necesitate, pentru avocați, magistrați, grefieri, primari, notari și în genere pentru ori-ce cetățean.

Volumul I-ii prețul 5 lei.

A eșit de sub tipar, în editura T. Pogor, fel «Român» Carol Gobl, și se află de vânzare la librăriele Frații Joniții, Socec, Graev precum la editor, strada Daumnet, 14:

AGIUL AURULUI

de A. D. Xenopol

Prețul unui exemplar este 50 bani

Calendar portativ al Căilor ferate Române

pe anul 1885

în formă de portofoliu, în mărime de 8 pe 14 cm

Autorizat de direcțiunea generală a C. F. R. și cuprind următoarele materii:

1) Harta Căilor ferate din România. — 2) Calendarul ortodox, catolic, evangelic și hebraic. — 3) Serbătorile Direcțiunii și di direcțiunii. — 4) Direcțiunea generală. — 5) Autorizați și instituțiunile de interes public din capitală, cu adresele lor. — 6) Date statistice asupra Căilor ferate Române. — 7) Legea pentru exploatarea căilor ferate ale Statului. — 8) Regulamentul de exploatare. — 9) Regulamentul luc. arilor noue. — 10) Regulamentul pentru transportul gratuit și cu prț redus al călătorilor. — 11) Regulamentul școlii speciale de mișcare. — 12) Dispoziții tarifare. — 13) Dispoziții obligatorii ale convențiunii tehnice a Căilor ferate ale Uniunii Germane. — 14) Itinerarul Căilor ferate din România, cu arătarea departărilor kilometrice, a prețului locurilor și a joncțiunilor pe uscat și pe apă. — 15) Tariful telegrafo-postal. — 16) Legea timbrului în prescurtare. — 17) Tabela monetară. — 18) Tabela transformării măsurilor vechi în metrice și vice-versa. — 19) Tabela greutăților specifice ale corpurilor solide, liq. de și aeriforme. — 20) Tabela Căilor ferate ale Uniunii Germane. — 21) Foi albe pentru notițe, pe toate zilele anului. — 22) Foae albă pentru notat adrese. — 23) Statul personalului Căilor ferate Rom. — 24) Diverse și anunțuri.

Prețul legat în pânză și poleit 4 lei not.

„ „ „ pe „ „ 6 lei not.

De vânzare la Tipografia St. Mihălescu, Strada Covaci 14; Librăriele Frații Joniții, Strada Lipsican și Șelari; Socec & Co., și Librăria Centrală I. Rănișteanu, Calea Victoriei No. 28.

Abonament 6 fr. pe an

Au apărut «*Calăuza Fetelor și a Băeților*».—Buroul la strada Covaci 14.

Dr. J. BRAUNSTEIN
Medic, Chirurg și Mamos 20
fost medic pr. în Vi-na în clinicele lui Braun (Boale de femei și faceri) Herba (Syphilis și bôle de piele)
Consultațiuni de la orele 3-5 p. m.
Strada Decabal, No. 20, (în dosul Bărățiet).

NB. Boalele de gât, gură, nas și urechi le tratează printr'o artă specială

VIN NEGRU

de Orevița și Golu-Drancea

Vechiu de 4 ani, calitate superioară tuturor altor vinuri. — 15 fr. vadra — și

ALB DE DRAGASIANI

din rezolta anului 1881. — 15 fr. vadra la

PAU POPESCU & Comp.

18, Strada Lipsican 18

CASA DE SCHIMB

C. STERIU & Comp.

No. 19 STRADA LIPSCANI, No. 19.

CURSUL BUCUREȘTI

Pe ziua de 14 Decembrie 1884, ora 10.

	Omp.	Vând.
5% Imprumutul Comunal (conversiunea 8% imp. comunal (1883).	80	81
5% Scrisuri Funciare Urbane	82 1/2	83 1/2
5% Scrisuri Funciare Rurale	85 1/2	86 1/2
5% Renta Română perpetuă	87 1/2	88 1/2
5% „ amortisabilă	92	92 1/2
6% Scrisuri Funciare Urbane	92 1/2	93 1/2
6% Oblig. de Stat (conv. Rural)	87	88
6% „ „ Căil. Fer. Rom.		
7% Scrisuri Funciare Urbane	98 1/2	99
7% „ „ Rurale	99 1/2	100 1/2
7% Imprumutul Stern		
8% „ Oppenheim.		
Oblig. Casei Pensiuin. (Nom. 300)	212	218
Impr. cu prime orașul Bucur.	33	34
Acțiuni Credit Mobiliar	180	190
„ Construcțiunii	220	230
„ Naționale.	210	220
„ Dacia-România	300	310
„ Banca Națională	1250	1300
Florinii Valuta Austriacă	204	206
Mărci Germane	123	129
Bilete Franceze	99 1/2	100
„ Englese	24 1/2	25 1/2
Ruble Rușești	250	260
Aur contra Argint și Bilete	13 1/2	14 1/2

NB. Cursul de mai sus este în moneda de aur scoțit după cursul fiscalului. Capoane se acuită fără scăzământ pentru Adresa telegrame «STERIU».

